

Perhon kunta | Keskustie 2, 69950 Perho | www.perho.com

KOULUVERKKOSELVITYS 2021

Sisällys

PERHON KOULUVERKKOSELVITYSTYÖRYHMÄN LOPPURAPORTTI	3
1. Kouluverkkoselvityksen taustaa	3
2. Työryhmä ja tehtävänanto	3
3. Työryhmän lähtökohdat	4
4. Perhon kunnan strategia	5
5. Kunnan talous	6
6. Väestön kehitys Keski-Pohjanmaalla ja Perhossa vuosina 2019 - 2030	8
7. Oppilasmäärä ja sen kehitys tulevina vuosina	9
8. Työryhmän kokoontumisissa esille nousseita visioita	12
9. Yhteenveto ja johtopäätökset	13

PERHON KOULUVERKKOSELVITYSTYÖRYHMÄN LOPPURAPORTTI

1. Kouluverkkoselvityksen taustaa

Perhon kunnan kouluverkon rakenteiden kartoittaminen lähti liikkeelle, kun Oksakosken koululla ilmenneiden sisäilmaongelmien vuoksi A-insinöörit tekivät Oksakosken koulurakennusten tutkimukset ja laativat tutkimustuloksiin liittyvät kuntotutkimusraportit 30.10.2019 ja 4.11.2019. Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto pyysi lausunnossaan 13.11.2019 kiinteistöistä vastaavan eli Perhon kunnan kirjallista selvitystä Oksakosken koululla tehtävistä jatkotoimenpiteistä ja toteutusaikatauluista 31.1.2020 mennessä. Perhon kunnan teknisen toimen laatimassa kirjallisessa selvityksessä ilmeni, että kuntotutkimusraportissa ilmenneiden molempien koulurakennusten saneeraustarpeiden kokonaiskustannusarvio olisi yhteensä noin 551 000 euroa (sis. piha-alueet). Saneerauksessa ei nykyiset Oksakosken koulutilat muuttuisi, vaan ne säilyisivät toiminnoiltaan ja tiloiltaan nykyisellään. Uusien koulutilojen rakentaminen tai vuokraaminen kymmeneksi vuodeksi olisi kustannusarvioltaan noin miljoona euroa (ei sisällä purkukustannuksia). Sisäilmaongelmista johtuen Oksakosken koulun oppilaat olivat väistössä keväällä 2020 koulun liikuntatiloihin järjestetyissä tiloissa. Koronapandemian myötä koulukentällä tuli pitkä etäopetuksen jakso. Etäopetusjakson jälkeen Oksakosken koulun oppilaat siirtyivät Kirkonkylän koululle opiskelemaan ja jatkavat siellä opiskelua edelleen.

2. Työryhmä ja tehtävänanto

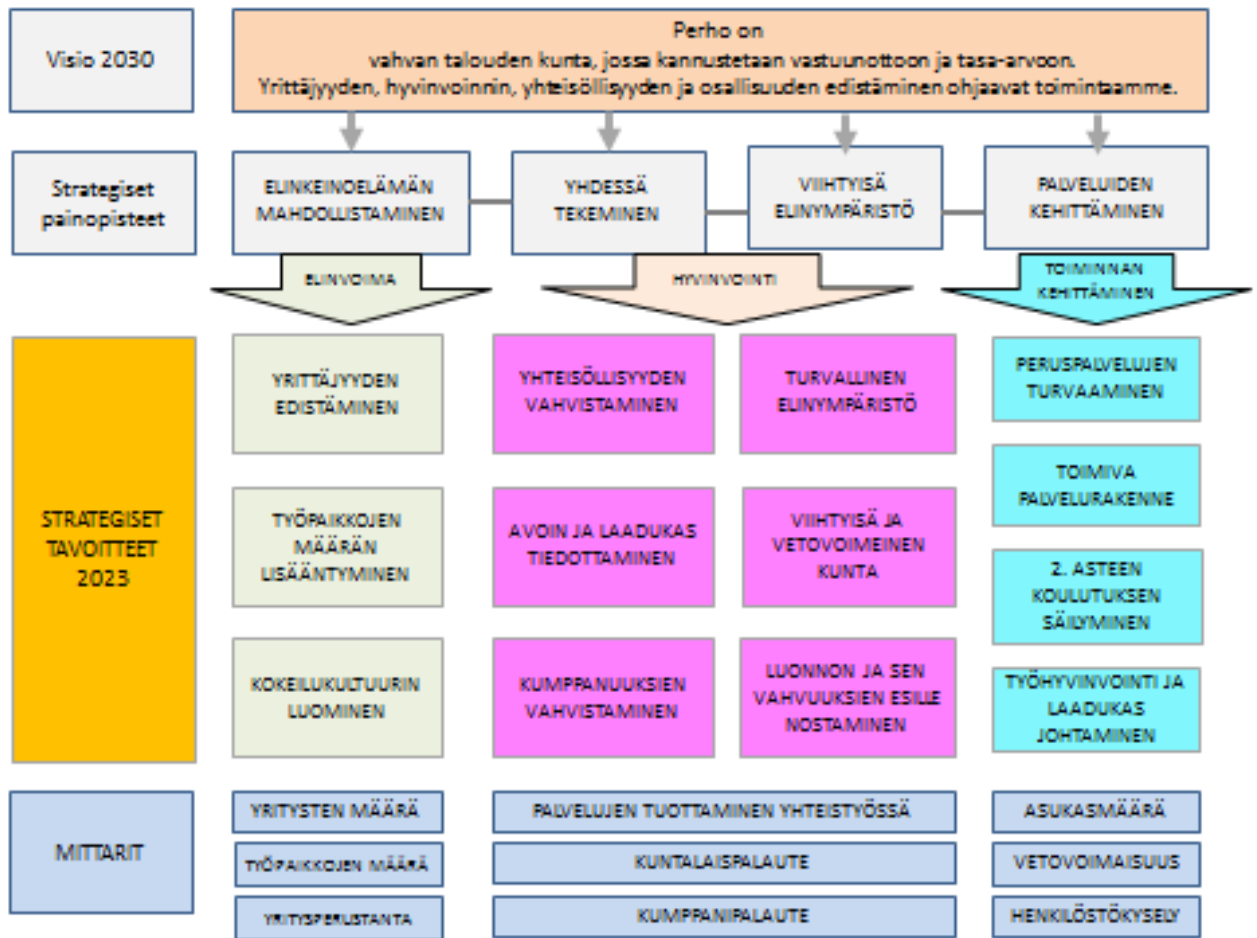
Kouluverkkoselvityksen toimenpiteitä varten Perhon kunnan sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta käsitteli kouluverkkoselvitystyöryhmän perustamista kokouksessaan 19.11.2020 §110 ja päätti kouluverkkoselvitystyöryhmän perustamisesta kokouksessaan 21.1.2021 §5. Työryhmän tehtävänä oli hankkia tarvittava selvitys alakoulujen kouluverkon nykytilasta ja tulevaisuudesta. Sivistys- ja vapaa-ajan lautakunnasta nimettiin työryhmään jäseniä kaikkien nykyisten koulupiirien, Kirkonkylän, Möttösen ja Oksakosken alueilta: Niina Elgland, Piia Kivelä, Jussi Jänkä, Tapani Humalajoki ja Tuija Korte. Työryhmän puheenjohtajaksi nimettiin kunnanhallituksen puheenjohtaja

Antti Hietaniemi. Sivistys- ja vapaa-ajan lautakunta päätti lisäksi, että työryhmän ulkopuolisena sihteerinä toimii vt. sivistysjohtaja Pasi Kanninen ja että kaikkia viranhaltijoita voidaan kuulla työryhmän ulkopuolisina asiantuntijoina tarpeen mukaisesti. Työryhmän saatua työnsä päätökseen, järjestetään kuntalaisille ensimmäinen tiedotus- ja kuulemistilaisuus ennen asian etenemistä päätöksentekokoelimiin.

3. Työryhmän lähtökohdat

Työryhmän tehtävänä oli selvittää erityisesti alakoulujen kouluverkon kokonaistilanne ja siihen liittyen Oksakosken koulun tilanne. Huomioitavina asioina oli mm. toiminnalliset, taloudelliset, rakenteelliset ja muut taustatekijät. Työryhmän ensimmäinen kokous pidettiin 3.2.2021. Tuolloin päätettiin, että kouluverkkoselvitystyö pyritään saamaan työryhmän osalta valmiiksi helmikuun 2021 aikana. Työryhmä kokoontui helmikuussa neljä kertaa. Ensimmäisen kokouksen lähtötilannekatsauksessa tarkasteltiin jo olemassa olevien tausta-aineistojen pohjalta ajankohtaiset tiedot yleishallinnon, sivistystoimen ja teknisentoimen osa-alueilta. Näitä asioita olivat mm. Perhon kunnan nykyinen oppilasmäärä sekä asukaskehitys ja oppilasennuste tuleville vuosille. Myös kuntatalouden näkymistä keskusteltiin. Lisäksi tarkasteltiin Oksakosken koulun kuntoselvityksen pohjalta nousseita teknisen toimen laatimia kustannusarvioita koulun saneeraukseen tai uudisrakentamiseen liittyen. Esille nousi kouluverkon toimivuuden tärkeys, joka on yksi Perhon kunnan vetovoima- ja pitovoimatekijä. Opetustoimen alaisuudessa toimii noin puolet Perhon kunnan henkilöstöstä ja se koskee suoraan tai välillisesti suurta osaa Perhon kuntalaisia. Ensimmäisessä kokoontumisessa todettiin, että annettu selvitystehtävä koskee koko sivistystoimea sisältäen toiminnot varhaiskasvatuksesta toisen asteen koulutukseen saakka. Näiden tausta-aineistojen pohjalta alkoi hahmottumaan mahdolliset vaihtoehdot tulevaisuuden kouluverkosta Perhossa.

4. Perhon kunnan strategia

Perho on vahvan talouden kunta, jossa kannustetaan vastuunottoon ja tasa-arvoon. Yrittäjyyden, hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen ohjaavat toimintaamme.

Lakisääteisten peruspalvelujen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi tarvitaan vahva kuntatalous. Toimiva palvelurakenne tarkoittaa sivistys- ja vapaa-ajan osa-alueella mm. sitä, että varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, lukion ja muun toisen asteen sekä vapaa-ajanpalvelut toimivat laadukkaasti riittäväillä resurssien sekä ajanmukaisien ja terveiden toimintatilojen turvaamisella.

5. Kunnan talous

Perhon kunnan talouden kehitys: tilinpäätökset vuosilta 2019 - 2020 ja taloussuunnitelmaa vuosille 2021 – 2023.

TULOSLASKELMA					
SUUNNITELMA Tp 2019 - ts 2023					
	Tp 2019	Tp 2020	TA 2021	Ts 2022	Ts 2023
Toimintatuotot (ulk.)	3 337 688	3 039 804	3 277 460	3 030 000	3 036 000
Toimintakulut (ulk.)	-22 515 781	-21 537 483	-23 500 550	-23 420 000	-23 426 000
TOIMINTAKATE	-19 178 093	-18 497 679	-20 223 090	-20 390 000	-20 390 000
Verotulot	7 525 664	7 887 309	8 188 000	8 290 000	8 506 000
Valtionosuudet	12 376 248	13 120 297	12 997 250	12 890 000	13 216 000
Rah.tuotot ja -kulut	382 926	260 524	138 570	164 000	149 000
VUOSIKATE	1 106 745	2 770 451	1 100 730	954 000	1 481 000
Poistot ja arvonalentumiset	-1 491 228	-2 032 074	-1 600 730	-1 411 000	-1 411 000
TILIKAUDEN TULOS	-384 483	738 378	-500 000	-457 000	70 000
Poistoeron lis./-/ väh. (+)	6 253	6 253			
Rahastojen lis./-/ väh. (+)	464 322	50 000			
TILIKAUDEN YLI+/ALIJ. -	86 092	794 631	-500 000	-457 000	70 000
Kumulatiivinen ylijäämä:	Tp 2019	Tp 2020	TA 2021	Ts 2022	Ts 2023
Taseessa ed. tilikausien ylijäämä	3 155 550	3 950 180	3 450 180	2 993 180	3 063 180

RAHOITUSLASKELMA					
SUUNNITELMA Tp 2019 - ts 2023					
VARSAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA					
	Tp 2019	Tp 2020	TA 2021	Ts 2022	Ts 2023
VUOSIKATE	1 106 745	2 770 451	1 100 730	954 000	1 481 000
Tulorahoituksen korjauserät	-10 477	-14 966			
INVESTOINNIT, netto	-1 249 881	-2 185 609	-1 950 000	-1 421 000	-1 123 000
Netto kassavirta	-153 612	569 876	-849 270	-467 000	358 000
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
lainojen lisäys	2 000 000	200 000	385 270	293 000	
lainojen vähennys	-36 191	-36 661	-230 000	-230 000	-472 000
LAINAKANNAN MUUTOKSET	1 963 809	163 339	155 270	63 000	-472 000
Muut maksuvalm. muutokset	-1 543 265	66 717	194 000	404 000	114 000
Rahavarojen muutos	266 932	799 932	-500 000	0	0
			rahaston purku		
	Tp 2019	Tp 2020	TA 2021	Ts 2022	Ts 2023
Lainakanta, milj. €	18,575	18,739	18,894	18,957	18,485
Lainat €/asukas	6 733	6 920	6 998	7 021	6 846
Konsernilainakanta, milj. €	21,036				
Lainat €/asukas	7 625				
Sijoitussalkku, kirjanpitoarvo, miljoonaa euroa	5,460	5,783	5,283		

Käyttötalouden vuosikatteella rahoitetaan investointeja. Vuonna 2019 laaditun talousohjelman tavoitteena on tasapainottaa kuntatalouden kehitys kestäväällä tavalla vuoden 2022 loppuun mennessä siten, että kuntaorganisaatio toimii kustannustehokkaasti ja kykenee tuottamaan kuntalaisten palvelut laadukkaasti ja samalla vahvistamaan kunnan vetovoimaisuutta ja yritysmuotoisuutta, jotta asukasluku ja kunnassa olevien työpaikkojen määrä saadaan kasvu-uralle.

Perhossa, kuten kuntataloudessa yleensä, väestön ikääntymisen, muuttoliikkeen, työvoiman saatavuuden ja kuntien tulopohjaa vaivaavien rakenteellisten heikkouksien vuoksi ollaan monien haasteiden edessä. Palvelu- ja investointitarpeet, varhaiskasvatuksen ja opetuksen tilatarpeet kasvavat lisäten paineita niin käyttötalousmenojen kuin velkaantumisenkin kasvuun.

Tulevien vuosien suurin haaste Perhon kunnan osalta on talouden tasapainottaminen, huomioiden asukasmäärän ennustettu lasku. Toteutettujen suurten investointien, Sote menojen kasvun ja asukasluvun laskun yhtälö on haasteellinen ja haasteellisuutta lisää tosiasia, että yli 60 % kunnan käyttötalouteen vaikuttavista päätöksistä ei tehdä yksin Perhon kunnassa. Määrätietoisilla, joskus rohkeillakin, yhdessä tehdyillä päätöksillä kuntatalouden kehitys saadaan kuitenkin käännettyä kestäväan suuntaan.

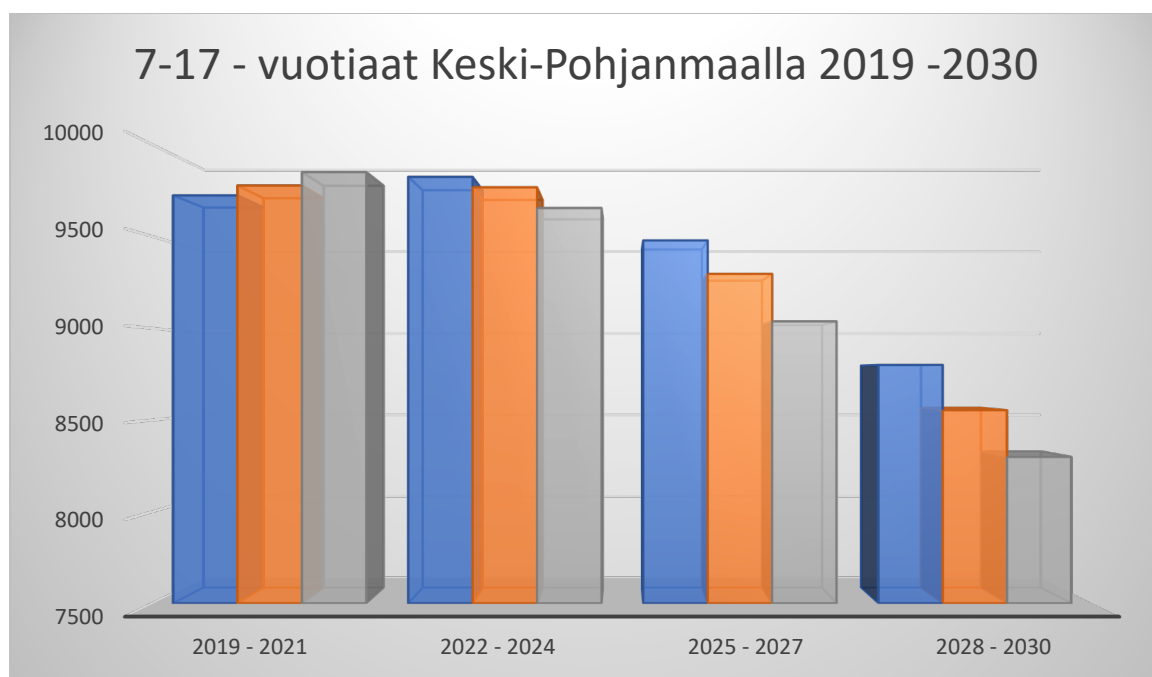
Laaditun talousohjelman toteuttaminen ja uusien kustannustehokkuutta parantavien kehittämistoimenpiteiden löytäminen ja toimeenpano peilattuna kunnan tuottamien palveluiden kattavuuteen ja laadukkuuteen sekä panostaminen toimenpiteisiin, joilla voidaan edistää kunnassa toimivien yritysten menestymistä ja näin olemassa olevien työpaikkojen säilymiseen ja parhaimmillaan uusien syntymiseen on parasta taloudenhoitoa pitkällä aikavälillä.

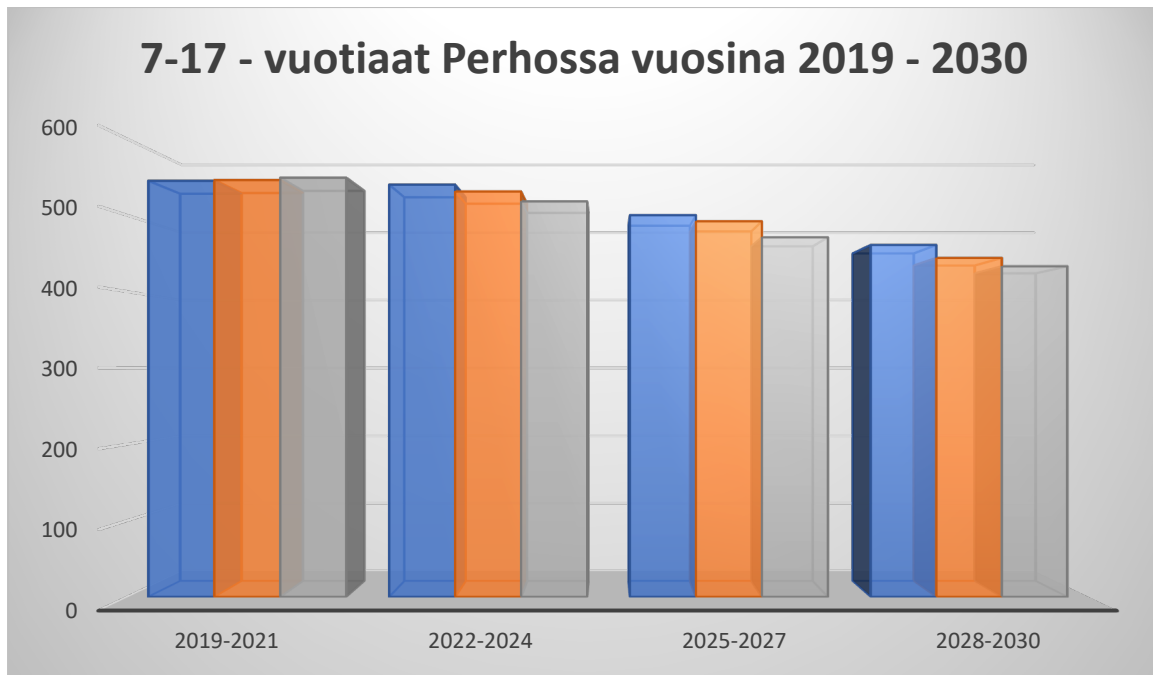
6. Väestön kehitys Keski-Pohjanmaalla ja Perhossa vuosina 2019 - 2030

Väestöennuste 2019 ikäryhmittäin 2019 - 2030

Lähde: Tilastokeskus

Vuosi	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Keski-Pohj Yht.	68262	68082	67906	67721	67536	67345	67147	66935	66720	66491	66256	66002
0-6	5577	5353	5100	4956	4802	4692	4605	4560	4520	4480	4449	4417
7-17	9723	9777	9850	9824	9767	9654	9478	9296	9037	8801	8554	8299
18-24	5159	5112	5085	5071	5120	5160	5231	5258	5348	5407	5449	5491
25-44	15692	15596	15483	15343	15231	15118	14998	14887	14745	14635	14513	14402
45-64	16208	16032	15872	15775	15737	15598	15543	15472	15413	15334	15348	15324
65-74	9149	9184	9088	8869	8579	8430	8260	8156	8046	7975	7872	7777
75-84	4737	4953	5334	5769	6124	6447	6761	6858	7180	7349	7469	7516
85-	2017	2075	2094	2114	2176	2246	2271	2448	2431	2510	2602	2776
Perho Yht.	2803	2780	2757	2733	2710	2683	2658	2632	2606	2580	2555	2531
0-6 7	308	297	283	276	264	256	253	251	249	247	245	243
7-17	545	546	549	540	531	518	500	492	471	461	444	433
18-24	197	197	194	203	213	219	225	219	225	222	225	221
25-44	548	549	541	535	525	514	508	503	502	486	480	474
45-64	542	521	509	494	484	477	473	469	464	463	461	459
65-74	389	394	391	387	377	363	339	328	311	306	297	292
75-84	188	189	209	215	229	249	276	278	293	302	305	308
85-	86	87	81	83	87	87	84	92	91	93	98	101

Tilastokeskuksen väestöennuste osoittaa sen, kuinka asukasluvun määrä on laskeva niin Keski-Pohjanmaalla kuin Perhossakin tulevina vuosina. Samoin perusopetusikäisten määrä vähenee. Ennusteen mukaan viiden vuoden kuluttua Perhossa perusopetuksen oppilaita on noin 50 vähemmän kuin tällä hetkellä.

7. Oppilasmäärä ja sen kehitys tulevina vuosina

Oppilasmäärä ja sen kehitys tulevina vuosina on suuntaa antava. Koulujen oppilasmäärä (sis. esiopetuksen) helmikuussa 2021 oli seuraava:

Kirkonkylän koulu: 160 oppilasta

Möttösen koulu: 133 oppilasta

Oksakosken koulu: 59 oppilasta

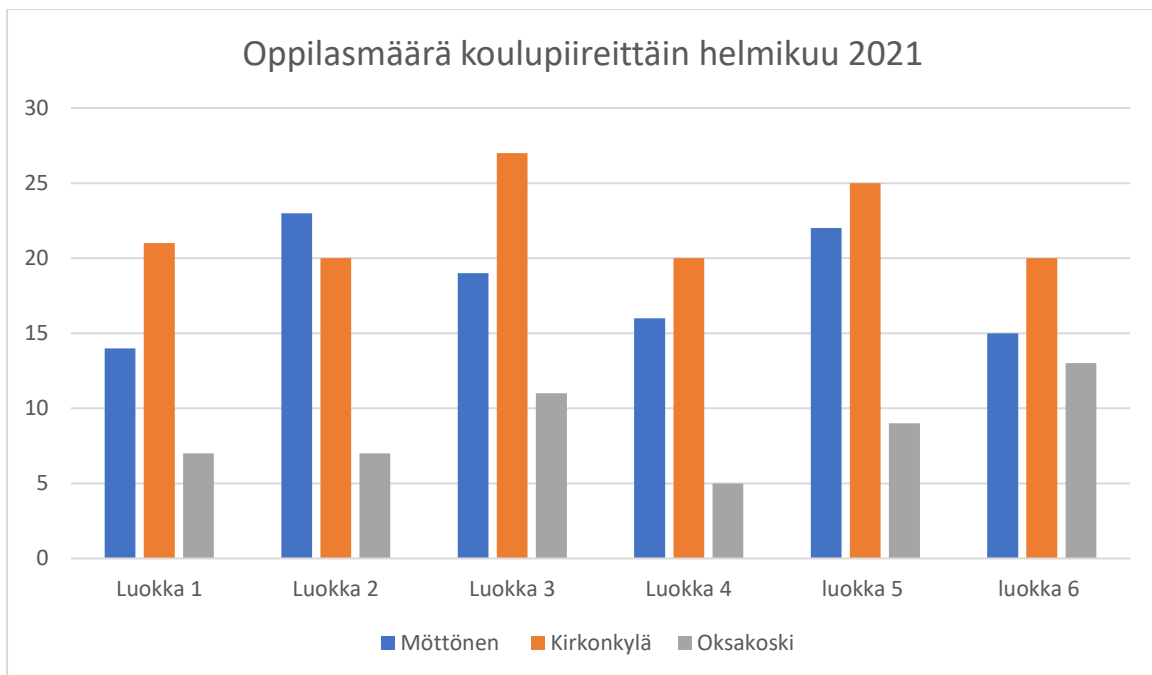
Keskuskoulu (yläkoulu): 164 oppilasta

Lukio: 63 oppilasta

	Möttönen	Kirkonkylä	Oksakoski
Luokka	Oppilaita	Oppilaita	Oppilaita
Esiopetus	24	20	2
1.lk	14	21	1
2.lk	23	20	7
3.lk	19	27	1
4.lk	16	20	2
5.lk	22	25	9
6.lk	15	20	1
Yhteensä	133	153	7
Alakoulut yhteensä		352	(Kirkonkylän koulu + Oksakoksen koulu = 219)
7.lk		56	
8.lk		54	
9.lk		54	
Yläkoulu yhteensä		164	
Lukio		63	

Koulujen oppilasmäärä koulupiireittäin helmikuu 2021

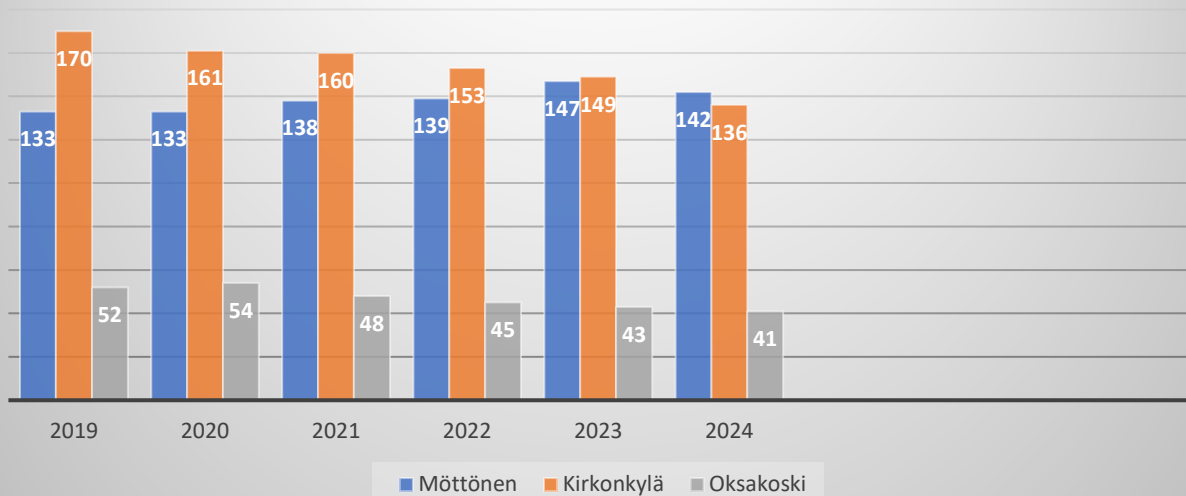

Alakoulujen oppilasmääräarvio vuosille 2019 - 2026

	Möttönen	Kirkonkylä	Oksakoski	
Syksy	Oppilaita	Oppilaita	Oppilaita	Yhteensä
2019	133	170	52	355
2020	133	161	54	348
2021	138	160	48	346
2022	139	153	45	337
2023	147	149	43	339
2024	142	136	41	319
2025				309
2026				295

Alakoulujen oppilasmääräarvio vuosina 2019 - 2024

Seuraavana on tarkasteltu Perhon alakoulujen oppilasennusteen kokonaisuutta vuodesta 2021 vuoteen 2026.

Ennusteessa ei ole lähdetty arvioimaan tulevina vuosina syntyviä ikäluokkia, vaan se perustuu helmikuussa 2021 päivitettyyn tietoon sen hetkisistä lapsimääristä ja oppilasmääristä Perhon kunnassa. Näiden oppilasmäärien perusteella tehdyissä koulujen oppilasennusteissa ei huomioida mahdollista muuttoliikettä. Siinä ei arvioida myöskään kunnan sisällä tapahtuvaa muuttoliikettä. Koulujen oppilasmäärät perustuvat Primus-oppilastietojärjestelmästä sekä tilastokeskuksen raportoimiin syntyvyystilastoihin viime vuosilta. Oppilasmäärissä tapahtuu vuosittain pientä muutosta myös lukukausien aikana.

8. Työryhmän kokoontumisissa esille nousseita visioita

Raportin tietoihin pohjautuen kouluverkkoselvitystyöryhmän keskusteluun alkoi hahmottua kaksi erilaista kouluverkkomallia päätöksenteon pohjaksi. Joko nykyinen kolmen alakoulun, yläkoulun ja lukion malli tai kahden alakoulun, yläkoulun ja lukion malli. Molempiin vaihtoehtoihin sisältyisi myös isompia muutoksia, jotka tulevat esille seuraavissa kohdissa.

Nykyisellä kouluverkolla jatkaminen edellyttäisi melko suuria investointeja Oksakosken koululle. Vanhojen koulurakennusten ja piha-alueiden kunnostamiskustannukset

olisivat yli viisisataatuhatta (500 000) euroa. Uudisrakentamisen kustannusarvio olisi noin miljoona (1 000 000) euroa.

Yhtenä vaihtoehtona nousi keskustelussa esille niin sanotun pienten koulun perustaminen Oksakoskelle. Pienten koulussa opiskelisivat kaikki Oksakosken ja Kirkonkylän koulupiirin oppilaat esiopetuksesta toiselle luokalle (0-2.lk) saakka. Kirkonkylän koululla opiskelisivat puolestaan kaikki Oksakosken ja Kirkonkylän koulupiirin 3.-6.luokan oppilaat. Näin molemmilla kouluilla olisi tilaa ja väljyyttä toimia. Oksakosken koulun toiminnan jatkumisella olisi luonnollisesti positiivinen vaikutus myös Oksakosken kylän elinvoimaisuudelle.

Kahden alakoulun malliin siirtyminen (joka jo nyt on toiminnassa) tarkoittaisi sekä mahdollisuuksia että haasteita. Hyvinä mahdollisuuksina nousevat esiin jo nyt kunnossa olevat uudehkot koulutilat niin Kirkonkylällä kuin Möttösessäkin. Henkilöstöresurssia voi tehokkaammin hyödyntää kahden alakoulun mallissa. Kollegojen vertaistuen mahdollisuus kasvaa. Oppilailla on aikaisempaa enemmän koulukavereita.

Haasteena kahden alakoulun mallissa on tämän hetken suuri oppilasmäärä, kun Kirkonkylän ja Oksakosken koulun oppilaat lasketaan yhteen. Oppilaat mahtuvat opiskelemaan Kirkonkylän koulussa, mutta mahdollisuuksia isojen ryhmien jakamiseen ei tilojen puolesta juuri ole. Koko koulunmäen sisäliikunta- ja piha-alueet ovat riittämättömät. Nämä haasteet eivät vielä lähitulevaisuudessa poistu, joten mahdollisia lisäinvestointeja näiden haasteiden korjaamiseksi tarvitaan.

Työryhmän keskusteluissa on visioitu myös niin sanotun toisen asteen kampuksen perustamista Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymän Perhon toimipisteen alueelle niin, että kaikki lukiolaiset opiskelisivat siellä. Tämä vapauttaisi nykyisen lukiosivien tiloja aikaisempaa paremmin niin yläkoululaisten kuin alakoululaistenkin käyttöön.

Kirkonkylän koulun esiopetuksen ja / tai aamu- ja iltapäiväkerhon toiminnan siirtymisen uuden päiväkodin tiloihin oli keskusteluissa myös esillä.

9. Yhteenveto ja johtopäätökset

Kouluverkkoselvitystyöryhmän työskentely oli avointa ja rakentavaa. Esille nousi monenlaisia mahdollisuuksia ja näkökulmia Perhon kunnan tulevasta kouluverkosta. Viranhaltijoista kuultiin asiantuntijoina varhaiskasvatusjohtajaa, vt. sivistysjohtajaa / alakoulujen rehtoria, yläkoulun ja lukion rehtoria, teknistä johtajaa ja kunnanjohtajaa. Myös opetustoimen henkilöstön kanssa käytiin asiasta keskustelua kaikilla kouluasteilla.

Työryhmän yhteiseksi näkemykseksi muodostui, että sivistustoimen palvelut rakentuisivat tulevaisuudessa yhden päiväkodin (Mäntymetsän Päiväkoti), kahden alakoulun (Kirkonkylän koulu, Möttösen koulu), yläkoulun (Keskuskoulu) ja toisen asteen kampuksella toimivan Perhon lukion toiminnoille. Näin toteutuessaan tarvitaan lisärakentamista toisen asteen kampuksen alueelle muutaman luokkatilan verran. Lisäksi

Kirkonkylän alueelle on tarpeen rakentaa riittävän iso liikuntahalli, joka palvelee kaikkia kouluasteita ja muiden sektorien toimijoita arkipäivisin, mutta myös ilta- ja viikonloppukäyttäjiä läheltä ja kaukaa.

Oksakosken koulun liikuntasalia ja piha-alueita on tarpeen pitää kunnossa myös jatkossa. Tämä mahdollistaisi Oksakosken alueen eri ikäisille kuntalaisille hyvän lähiliikunta-alueen säilymisen. Tämä asia ei kuitenkaan sisällynyt työryhmän varsinaiseen tehtävään, joten siihen tulee palata omana asiana jatkossa, mm. Oksakosken kyläyhdistyksen ja kunnan hyvällä yhteistyöllä.

Työryhmän näkemyksen kokonaisarvio perustuu ennen kaikkea Perhon kunnan syntyvyyden, väestöennusteen ja oppilasennusteen tulevien vuosien tilastoihin. Tarvittavat tulevat merkittävät investointitarpeet kannattaa suunnitella ja toteuttaa niin, että ne palvelisivat mahdollisimman kattavasti kaikkia perholaisia.

